

Ковальчук А. М.
к.е.н., доцент кафедри економіки повітряного транспорту
Національний авіаційний університет

СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Анотація. У тезах виділені сучасні аспекти управління підприємством в умовах цифровізаційних трансформацій. Визначено основні види управління які впливають на діяльність підприємства в умовах цифровізації та враховуються при ресурсно-процесному та холистичному підходах.

Ключові слова: управління підприємством, стратегічне управління, адаптивне управління, інтеграційне управління, інноваційне управління, антикризове управління, креативне управління, мотиваційне управління

Дослідження сутності управління підприємствами в сучасних умовах цифровізаційних трансформацій свідчать про необхідність враховування ресурсно-процесного та холистичного підходів, які у середовищі здійснення господарської діяльності спричиняють використання складних процесів управління різних типів: стратегічного, адаптивного, антикризового, інтеграційного, інноваційного, креативного, які тим чи іншим чином включають у себе мотиваційні аспекти, що дозволимо виділити мотиваційне управління, як центр типів управління у забезпеченні оптимально-ефективного управління підприємством (рис 1).

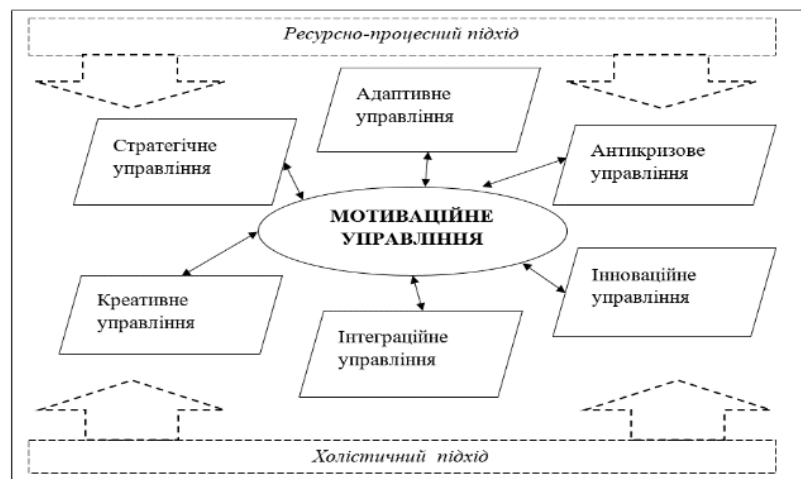

Рис. 1. Види управління підприємством в середовищі цифровізаційних трансформацій

У науковій літературі [1] стратегічне управління розглядається як довгострокове управління бізнесом, підприємством, організацією, яке ґрунтується на діяльності керівного персоналу щодо формування та стратегічних орієнтирів у межах визначення цілей та завдань, напрямів діяльності підприємства, що спонукає підприємство отримати конкурентні переваги, вижити у довготривалій перспективі. Як бачимо, стратегічне управління відображає ціннісний характер діяльності персоналу та мотиваційний характер у досягненні своєї мети.

Адаптивне управління - система, яка в порівнянні з уявленням, що склалося, більш ефективно та адекватно реагує на зміни в інституційному, виробничому і середовищі та завершується ухваленням ефективних управлінських рішень [2, с. 436]. Тобто, об'єктом адаптивного управління у межах ресурсно-процесного підходу є управлінські рішення, які здійснюють керівники підприємств, які у свою чергу повинні бути вмотивовані до здійснення цих адаптивних рішень.

Інтеграційне управління передбачає поєднання декількох характеристик від принципово різних типів управління, що стосуються двох і більше об'єктів, та відповідно таке поєднання передбачає виходу функції мотивації на основне місце, оскільки реалізація його потребує волі, умінь та навичок керівничого персоналу. Рушійною силою перетворень підприємства є інноваційне управління, об'єктом якого є розвиток підприємства, а ефективність визначається характером змін зовнішнього середовища, здібностями керівника адекватно сприймати ці процеси та мотивувати персонал до перебудови підприємства відповідно до об'єктивних закономірностей [3, с. 140]. Мотиваційні аспекти інноваційного управління відображаються у діяльності керівників, їх зацікавленості у впровадженні інновацій.

Антикризове управління є найбільш наближеним до управління економічною безпекою підприємства, а основними його характеристиками у порівнянні з іншими типами управління, є те, що прийняття управлінських

рішень в більшості здійснюється за умов високого рівня невизначеності, ризику, дефіциту часу, обмеженості фінансових, а інколи й трудових ресурсів, наявності ознак кризового стану. Тимошенко О., Буцька О., та Сафарі Ф. розглядають антикризове управління підприємством як «систему заходів передкризового (превентивного) характеру, спрямованих на проведення діагностики загрози банкрутства; реактивного характеру – пошук шляхів виходу підприємства з кризового стану; післякризового характеру, що містять оцінку посткризового стану підприємства та розробку і реалізацію дій щодо усунення підприємством негативних наслідків фінансової кризи» [4, с. 190]. Тобто об'єктом антикризового управління є процеси кризового стану підприємства, які необхідно нівелювати, що відображає ресурсно-процесний підхід. Мотивацією керівника, який обрав тип антикризового управління є скорочення ризиків невизначеності та вихід підприємства у фазу стабільної діяльності.

У креативному управлінні творчість або креатив виступає не лише як об'єкт управління, але й як інструмент підвищення ефективності та джерело інновацій, стиль управління, потенціал розвитку, людський фактор. Механізм креативного управління – це сукупність засобів впливу, які використовуються у досягненні творчого підходу до діяльності, розвитку індивідуальних здібностей і на цій основі підвищення ефективності роботи персоналу на підприємстві. Креативне управління відображає холістичний підхід до діяльності підприємства та передбачає мотивацію персоналу до розвитку індивідуальних характеристик з метою підвищення ефективності підприємства.

Таким чином, мотиваційне управління – це система управління підприємством, яка передбачає діяльність керівного персоналу щодо індивідуальної та загальної мотивації підприємства до стабільного розвитку та постійного зростання через визначені інструменти та засоби [5]. Проведені теоретичні узагальнення сутності мотиваційного управління дозволило зробити висновок що воно займає провідну активну роль в середовищі таких типів управління як стратегічне адаптивне, антикризове, інтеграційне, інноваційне креативне управління оскільки спирається на базові компетенції персоналу, здатності їх виконувати функції в системі управління, удосконалювати їх припровадженні змін на засадах інновінгу та холічного підходу в забезпеченні існування підприємства як господарської одиниці. У кризовий період мотивація є основною «рушійною силою», визначальним елементом усієї системи забезпечення діяльності підприємств. Впровадження мотиваційного управління у систему управління підприємства потребує визначення детермінант його необхідності.

Список використаної літератури

1. Гедройц Г.Ю. Визначення сутності поняття «стратегічне управління». *Економічні науки. Економіка підприємства*. 2012. № 2. С. 22–23.
2. Пілецька, С. Т., Коритько, Т. Ю. Система адаптивного управління підприємством в умовах мінливого зовнішнього середовища. *Бізнес Інформ*, 2018. №12 (491).
3. Давидова О. Ю. Інноваційне управління розвитком підприємств готельно- ресторанного господарства: концептуальний аспект. *Бізнес-інформ*. 2018. № 5(484). С. 489–494
4. Тимошенко О. В., Буцька О. Ю., Сафарі Ф. Х. Антикризове управління як передумова підвищення ефективності діяльності підприємства. *Економічний аналіз*, 2016, № 23(2), С. 187-192
5. К

О
В
А
Л
Б
Ч
У
К

А

.

М

.

Трансформація управління економічною безпекою підприємства з використанням мотиваційних інструментів. Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: Монографія/За редакцією Прохорової В.В. – Х. 2020 – с. 61-68.